

Jak obudzić natchnienie?

Bibliografia:

-
- Źródło: Wisława Szymborska, *Poeta i Świat. Odczyt noblowski (Sztokholm, 7 grudnia 1996)*, [w:] tejże, *Wiersze wybrane*, Kraków 2012, s. 403–408.

Jak obudzić natchnienie?

Źródło: a. nn., licencja: CC BY 3.0.

Ćwiczenie 1

Wyjaśnij, co to jest natchnienie. Określ, czym jest przywilejem. Opisz sytuację, w której zdarzyło ci się kiedyś mieć natchnienie.

Ćwiczenie 2

Zapisz tutaj lub w zeszycie nazwy czynności lub rzeczy, które można robić pod natchnieniem.

O autorze

Wisława Szymborska

Źródło: Mariusz Kubik, licencja: CC BY-SA 3.0.

Wisława Szymborska

1923 Bnin – 2012 Kraków

Poetka, eseistka, tłumaczka i felietonistka, laureatka Nagrody Nobla w 1996 r. w dziedzinie literatury. Należy do grona najwybitniejszych europejskich poetów drugiej połowy XX wieku. Wiersze Wisławy Szymborskiej tłumaczono na wiele języków, a jej poezja jest znana na całym świecie. Do najsłynniejszych wierszy noblistki należą m.in.: 'Nic dwa razy', 'Niektórzy lubią poezję', 'Kot w pustym mieszkaniu'.

Ćwiczenie 3

Posłuchaj nagrania z fragmentem odczytu Wisławy Szymborskiej, który wygłosiła podczas uroczystości wręczenia Nagrody Nobla w 1996 roku, lub przeczytaj treść tego wystąpienia. Napisz, jak – zdaniem noblistki – rodzi się natchnienie.

Nagranie dostępne pod adresem <https://zpe.gov.pl/a/D19uRhPP7>

Fragment odczytu noblowskiego Wisławy Szymborskiej czyta Elżbieta Golińska

Źródło: Contentplus.pl sp. z o.o., tylko do użytku edukacyjnego.

Nagranie fragmentu odczytu noblowskiego Wisławy Szymborskiej czyta Elżbieta Golińska.

” Wisława Szymborska

Nie wiem

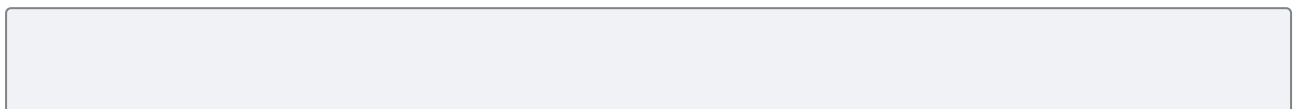
Wspomniałam o natchnieniu. Na pytanie, czym ono jest, jeśli jest, poeci współcześni dają odpowiedzi wymijające. [...]

Ja także, pytana o to czasami, istotę rzeczy obchodzę z daleka. Ale odpowiadam w sposób taki: natchnienie nie jest wyłącznym przywilejem poetów czy artystów w ogólności. Jest, była, będzie zawsze pewna grupa ludzi, których natchnienie nawiedza. To ci wszyscy, którzy świadomie wybierają sobie pracę i wykonują ją z zamiłowaniem i wyobraźnią. Bywają tacy lekarze, bywają tacy pedagodzy, bywają tacy ogrodnicy i jeszcze setka innych zawodów. Ich praca może być bezustanną przygodą, jeśli tylko potrafią w niej dostrzec coraz to nowe wyzwania. Pomimo trudów i porażek, ich ciekawość nie stygnie. Z każdego rozwiązanego zagadnienia wyfruwa im rój nowych pytań. Natchnienie, czymkolwiek ono jest, rodzi się z bezustannego 'nie wiem'.

Takich ludzi nie jest zbyt wielu. Większość mieszkańców tej ziemi pracuje, żeby zdobyć środki utrzymania, pracuje, bo musi. To nie oni z własnej pasji wybierają sobie pracę, to okoliczności życia wybierają za nich. Praca nielubiana, praca, która nudzi, ceniona tylko dlatego, że nawet w tej postaci nie dla wszystkich jest dostępna, to jedna z najcięższych ludzkich niedoli. I nie zanosi się na to, żeby najbliższe stulecia przyniosły tutaj jakąś szczęśliwą zmianę.

[...] Gdyby Izaak [Newton](#) nie powiedział sobie 'nie wiem', jabłko w ogródku mogłoby spadać na jego oczach jak grad, a on w najlepszym razie schylałby się po nie i zjadał z apetytem. Gdyby moja rodaczka Maria [Skłodowska-Curie](#) nie powiedziała sobie 'nie wiem', zostałaaby pewnie nauczycielką chemii na pensji dla panienek z dobrych domów, i na tej – skądinąd zacnej – pracy upłynęłoby jej życie. Ale powtarzała sobie 'nie wiem' i te właśnie słowa przywiodły ją, i to dwukrotnie, do Sztokholmu, gdzie ludzi o duchu niespokojnym i wiecznie poszukującym nagradza się Nagrodą Nobla.

Źródło: Wisława Szymborska, *Poeta i Świat. Odczyt noblowski (Sztokholm, 7 grudnia 1996)*, [w:] tejże, *Wiersze wybrane*, Kraków 2012, s. 403–408.

Ćwiczenie 4

Zaznacz właściwe dokończenie zdania.

Tekst Wisławy Szymborskiej pt. „Nie wiem” to...

- ☐ list.
- ☐ przemówienie.
- ☐ streszczenie.
- ☐ opowiadanie.

Źródło: Contentplus.pl sp. z o.o., licencja: CC BY 3.0.

Ćwiczenie 5

Zaznacz właściwe dokończenie zdania.

Z tekstu noblistki wynika, że natchnienie...

- ☐ może być ciekawym przeżyciem.
- ☐ rodzi się z bezustannego „nie wiem”.
- ☐ nigdy nie stygnie.
- ☐ jest wyłącznym przywilejem poetów i artystów.

Źródło: Contentplus.pl sp. z o.o., licencja: CC BY 3.0.

Ćwiczenie 6

Wskaż właściwe dokończenie zdania.

Według Wisławy Szymborskiej praca może być bezustanną przygodą, gdy...

- ☐ skłaniają do niej życiowe okoliczności.
- ☐ przynosi korzyści materialne.
- ☐ wykonuje się ją z zamiłowaniem i wyobraźnią.
- ☐ powtarza się ją wielokrotnie.

Źródło: Contentplus.pl sp. z o.o., licencja: CC BY 3.0.

Ćwiczenie 7

Zaznacz właściwe dokończenie zdania.

Autorka uważa, że jedną z najcięższych ludzkich niedoli jest...

- ☐ nielubiana praca, która nudzi.
- ☐ rój nowych pytań, jakie wyfruwają z rozwiązanych zagadnień.
- ☐ niespokojny duch i poszukiwanie nowych wyzwań.
- ☐ praca nauczycielki na pensji dla pańienek z dobrych domów.

Źródło: Contentplus.pl sp. z o.o., licencja: CC BY 3.0.

Ćwiczenie 8

Zaznacz właściwe dokończenie zdania.

Z tekstu wynika, że...

- ☐ dobrze, jeśli okoliczności decydują o wyborze pracy.
- ☐ warto być artystą, gdyż doświadcza on natchnienia.
- ☐ dobrze jest, jeśli człowiek dużo zarabia.
- ☐ warto wybrać pracę świadomie i wykonywać ją z miłością.

Źródło: Contentplus.pl sp. z o.o., licencja: CC BY 3.0.

Ćwiczenie 9

Wyjaśnij, dlaczego – według noblistki – tak ważne jest bezustanne powtarzanie 'nie wiem'.

Ćwiczenie 10

Wskaż, kiedy Wisława Szymborska otrzymała Nagrodę Nobla.

- ☐ W XXI wieku.
- ☐ W pierwszej połowie XX wieku.
- ☐ W XIX wieku.
- ☐ W drugiej połowie XX wieku.

Źródło: Contentplus.pl sp. z o.o., licencja: CC BY 3.0.

Ćwiczenie 11

Zaznacz właściwe dokończenie zdania.
Z tekstu wynika, że Nagroda Nobla jest...

- ☐ wyróżnieniem dla tych, którzy muszą pracować na utrzymanie.
- ☐ przywilejem poetów i artystów.
- ☐ przyznawana ludziom uczciwym za ciężką pracę.
- ☐ docenieniem ludzi o duchu niespokojnym i wiecznie poszukującym.

Źródło: Contentplus.pl sp. z o.o., licencja: CC BY 3.0.

Ćwiczenie 12

Wskaż polskich laureatów Nagrody Nobla.

- ☐ Czesław Miłosz, Mikołaj Kopernik
- ☐ Maria Skłodowska-Curie, Wisława Szymborska
- ☐ Aleksander Wolszczan, Maria Skłodowska-Curie
- ☐ Mikołaj Kopernik, Wisława Szymborska

Źródło: Contentplus.pl sp. z o.o., licencja: CC BY 3.0.

Ćwiczenie 13

Sporządź plan odczytu Wisławy Szymborskiej.

Ćwiczenie 14

Przyjrzyj się obrazowi Walentego Wańkowicza. Określ, czy przedstawiony artysta ma cechy osoby, która znajduje się pod natchnieniem. Napisz, po czym to poznajesz.

Walenty Wańkowicz *Portret Adama Mickiewicza*

Źródło: Walenty Wańkowicz, *Portret Adama Mickiewicza*, 1827, olej na płótnie, Muzeum Narodowe w Warszawie, domena publiczna.

Ćwiczenie 15

Wskaż wyrazy pasujące do postaci ukazanej na obrazie.

☐ rozmarzony

☐ energiczny

☐ przerażony

☐ zadumany

☐ zamyślony

☐ zdenerwowany

Źródło: Learnetic SA, licencja: CC BY 4.0.

Ćwiczenie 16

Wyjaśnij znaczenie podanych związków frazeologicznych i ułóż zdanie z jednym z nich.

działać pod natchnieniem

gadać jak natchniony

być źródłem natchnienia

Źródło: Learnetic SA, licencja: CC BY 4.0.

Ćwiczenie 17

Wskaż synonimy słowa *pasjonować się*.

☐ przekonywać

☐ protestować

☐ nudzić się

☐ kochać coś

☐ fascynować się

☐ ekscytować się

☐ uwielbiać coś

Źródło: Learnetic SA, licencja: CC BY 4.0.

Ciekawostka

Wisława Szymborska, oprócz poruszających i skłaniających do namysłu wierszy, z wielkim upodobaniem tworzyła także zabawne rymowanki zwane *lepiejami*, np. 'Lepiej złamać obie nogi, niż miejscowe zjeść pierogi'. Jak widać, konstrukcja lepieja jest prosta – w pierwszej części przywołujemy jakieś niezbyt miłe wydarzenie, które mimo wszystko lepiej jest przeżyć, niż zrobić coś z pozoru łatwego, o czym jest mowa w drugiej części.

Ćwiczenie 18

Dokończ podane lepiej. Pamiętaj, że lepiej to zabawna rymowanka.

Lepiej dostać dwie jedynki, niż...

Lepszy nawet jest ból głowy, niż...

Źródło: Learnetic SA, licencja: CC BY 4.0.

Ćwiczenie 19

Wskaż wyrazy należące do rodziny wyrazu *odczyt*.

☐ odczytać

☐ przeczytano

☐ czytanka

☐ wygłosić

☐ cytować

☐ powiedzieć

☐ doczytamy

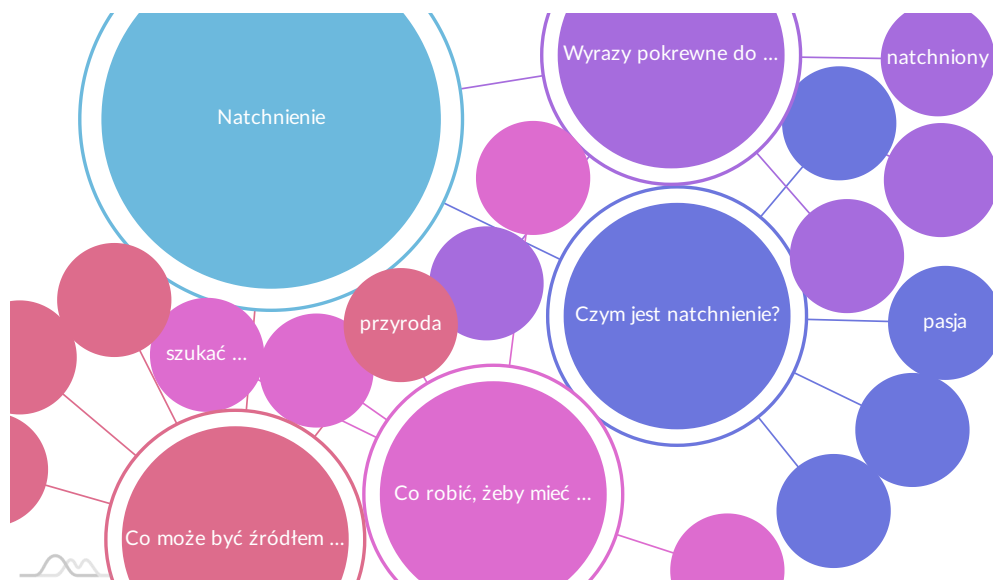
☐ czytnik

☐ czytelnik

Źródło: Learnetic SA, licencja: CC BY 4.0.

Polecenie 1

Uzupełnij mapę myśli do hasła *natchnienie* zgodnie z własnymi skojarzeniami.

Źródło: Learnetic SA, licencja: CC BY 4.0.